

Priopćenje za medije

Luxembourg, 14. srpnja 2020.

Financijska sredstva za oporavak iz instrumenta REACT-EU: potrebi za brzim pružanjem potpore suprotstavljena je potreba za ostvarivanjem odgovarajuće vrijednosti za uloženi novac, poručuju revizori

Prijedlog Europske komisije o uspostavi instrumenta REACT-EU, kojim bi se financijskim sredstvima za koheziju namijenjenima državama članicama EU-a pridodao iznos od 58 milijardi eura u ključnim prvim godinama oporavka od pandemije COVID-19, iznesen je s ciljem mobilizacije ulaganja i pružanja pojačane financijske potpore u tom razdoblju. U novom mišljenju koje je objavljeno danas Europski revizorski sud (Sud) ističe da je cilj prijedloga da se dodatna sredstva pruže što je brže moguće suprotstavljen cilju da se ta sredstva stave na raspolaganje u područjima u kojima su najpotrebnija i u kojima će imati najveći učinak. Revizori upozoravaju i da u okviru mehanizama odgovora na krizu koje Komisija predlaže za sljedeće sedmogodišnje razdoblje nisu predviđene odredbe kojima bi se doprinijelo dobrom financijskom upravljanju sredstvima EU-a.

EU je predložio paket vrijedan 750 milijardi eura poznat pod nazivom „EU sljedeće generacije” (engl. *Next Generation EU*) u svrhu pružanja potpore državama članicama u naporima da svedu učinak pandemije na društvo i gospodarstvo na najmanju moguću razinu i da se vrate na put održivog rasta. Dio tog paketa čini instrument nazvan „Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja” (REACT-EU) koji bi bio obuhvaćen proračunskim razdobljem 2014. – 2020. i čija je svrha postaviti temelje za oporavak EU-a u razdoblju 2020. – 2022. Komisija je ujedno predložila nova pravila za europske strukturne i investicijske (ESI) fondove za proračunsko razdoblje 2021. – 2027. s ciljem uvođenja mehanizama koji se mogu aktivirati u kratkom roku u slučaju dodatnih šokova u narednim godinama. Procjenom koju su revizori obavili obuhvaćena su oba prijedloga.

„Nakon izbijanja pandemije COVID-19 Komisija je poduzela mjere u nizu područja, uključujući brzu mobilizaciju dodatnih financijskih sredstava i predlaganje novih pravila o financiranju”, **istaknula je Iliana Ivanova, članica Europskog revizorskog suda zadužena za ovo mišljenje.** „Te su mjere dobrodošle, ali da bi bile djelotvorne potrebno ih je dobro koordinirati na razini EU-a i država članica.”

Revizori pozdravljaju prijedlog Komisije da se financijskim sredstvima iz instrumenta REACT-EU upravlja u sklopu postojećih struktura za ESI fondove u državama članicama, što smatraju „razumnom i pragmatičnom idejom”. Međutim, prijedlogom se odluka o tome kako će se

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke mišljenja koje je objavio Europski revizorski sud. Cjeloviti tekst mišljenja dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

upotrijebiti dodatna sredstva u cijelosti prepušta državama članicama te on ne sadržava dovoljno pojedinosti o načinu na koji bi se taj instrument koordinirao s drugim instrumentima EU-a i nacionalnim programima. Time se stvara rizik od fragmentiranja ili dupliciranja potpore EU-a. Nadalje, države članice trebale bi rezervirati dodatna sredstva (tj. namijeniti ih za konkretnu svrhu) do 2022. godine, čime će se staviti dodatni pritisak na njihovu mogućnost pravilne i kvalitetne uporabe tih sredstava, što pak vodi do rizika od ishitrene potrošnje kojom se prednost daje iskorištavanju sredstava, a ne ostvarivanju odgovarajuće vrijednosti za uloženi novac (po načelu „ako se sredstva ne potroše, ostaje se bez njih“), kao i do većeg rizika od nepravilnosti i prijevara. Taj je rizik posebno izražen u slučaju država članica koje će pandemija vjerojatno najteže pogoditi, u kojima su stope iskorištavanja sredstava niže. Konačno, revizori naglašavaju da nova metoda dodjele financijskih sredstava državama članicama može biti nepouzdana zbog toga što bi se stope nezaposlenosti u tim državama mogle procijeniti manjima od stvarnih.

Cilj je predloženih izmjena zajedničkih odredbi kojima se uređuje uporaba ESI fondova u razdoblju 2021. – 2027. ojačati kapacitet EU-a za pružanje odgovora na izvanredne i neuobičajene okolnosti. Te bi se odredbe primjenjivale na svaku situaciju koju Vijeće prepozna kao kriznu te bi se njima Komisiji privremeno omogućilo da brže reagira upotrebom „provedbenih odluka“. Međutim, u prijedlogu Komisije nije navedeno kada bi se te privremene ovlasti ukinule te u njemu nije razrađen niz aspekata koji doprinose dobrom financijskom upravljanju, kao što je ublažavanje rizika od „mrtvog tereta“ (financiranja projekata koji bi se dovršili i bez potpore) koji nastaje retroaktivnim odobravanjem projekata. Stoga će Komisija možda trebati uvesti dodatna pravila u vezi s kriznim situacijama u trenutku kad one nastanu. S pozitivne strane, prijedlog uključuje poboljšane odredbe za praćenje upotrebe financijskih sredstava za hitne slučajeve, što je prvi korak prema većoj transparentnosti.

Napomena za urednike

Komisija predlaže da se za razdoblje 2020. – 2022. na raspolaganje stave dodatna sredstva u iznosu od 58 272 800 000 eura u tekućim cijenama.

Mišljenje Suda br. 4/2020 o predloženoj Uredbi o instrumentu REACT-EU i Uredbi o zajedničkim odredbama kojom se uređuje upotreba ESI fondova trenutno je dostupno na internetskim stranicama Suda eca.europa.eu na engleskom jeziku, a uskoro će biti dostupno i na drugim jezicima EU-a. Europski parlament i Vijeće zatražili su mišljenje Suda o obama prijedlozima, u skladu s Ugovorom o funkcioniranju EU-a. Kako bi što brže odgovorio na taj zahtjev, Sud je ta mišljenja objavio u jednom dokumentu.

Sud doprinosi poboljšanju financijskog upravljanja EU-om objavom mišljenja o prijedlozima novih ili izmijenjenih zakonskih akata s financijskim učinkom. Mišljenja Suda u svojem radu upotrebljavaju zakonodavna tijela, tj. Europski parlament i Vijeće. Sud je 2019. objavio „[Sažeti prikaz primjedbi Suda](#)“ o zakonodavnim prijedlozima Komisije iz 2018. za sljedeći VFO. U travnju 2020. objavio je [mišljenje](#) o prijedlogu o osiguravanju iznimne fleksibilnosti pri upotrebi ESI fondova za krizu uzrokovanu pandemijom COVID-19, a uskoro će objaviti i druga mišljenja povezana s pandemijom COVID-19. Informacije o mjerama koje je Sud uveo u pogledu pandemije bolesti COVID-19 dostupne su [ovdje](#).

Kontakt za medije za ovo mišljenje:

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 55 22 24